

МОНІТОРИНГ ПОРУШЕННЯ ЦИФРОВИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

Аналітичний звіт

Період моніторингу – квітень 2021 року

І. ПОРУШЕННЯ ЦИФРОВИХ ПРАВ ЗАГАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ (порушення, які мають вплив на необмежене коло осіб)

Доступ до інтернету

Указом Президента України від 14 травня 2020 року № 184/2020 введено в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2020 року “Про застосування, скасування і внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)”, яким застосовуються, скасовуються і вносяться зміни до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), запропонованих Кабінетом Міністрів України і Службою безпеки України¹.

Цей Указ продовжує неодноразово критиковану практику блокування веб-сайтів на підставі Указів Президента України від 15.05.2017 року² та від 14.05.2018 року³, на що вже зверталась увага у аналітичних звітах за результатами Моніторингу порушень цифрових прав в Україні⁴.

Таким чином, у звітний період зафіксовано **1 (один) факт порушення цифрових прав загального характеру** у вигляді обмеження доступу до Інтернету.

¹ <https://www.president.gov.ua/documents/1842020-33629>,

² <https://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850>

³ <https://www.president.gov.ua/documents/1262018-24150>

⁴ <https://www.ppl.org.ua/monitoring/monitoring-cifrovix-prav>

II. ПОРУШЕННЯ ЦИФРОВИХ ПРАВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ (порушення, які стосуються окремих осіб і не мають безпосереднього впливу на широку аудиторію)

1. Порухення права на свободу вираження поглядів

1) Кібератаки на журналістів, погрози та цькування в соцмережах

а) журналістка Олена Дуб повідомила про масовану атаку на неї, яка здійснювалась через її акаунти в соціальних мережах та на мобільний телефон з російських номерів. Вона оприлюднила низку повідомлень із погрозами: “Скоро сапогом пройдуся по твоєй семье” та “Ку-ку, это рокот, надвигается русская буря”, “какое вам дело до Крыма”, “какую страну просрали”, “Алена зачем лезешь в российский Крым”⁵;

б) журналіст, виконувач обов'язків шеф-редактора телеканалів ДП “Мультимедійна платформа іномовлення України” (телеканали UATV та “Дом”) Олексій Мацука заявив про погрози фізичною розправою, які він отримує в соцмережах⁶;

в) редакторка історичного проєкту “Історія для дорослих” Марина Євтушок повідомила, що невідомі 22 квітня намагалися отримати доступ до її Facebook-акаунту. Ця спроба зламу відбулась одночасно з тим, як почалися хвиля хейту і скарги на рекламу YouTube-каналу “Історія для дорослих”⁷.

2) Одночасне застосування таких способів правового захисту, як спростування та видалення недостовірної інформації без обґрунтування необхідності в цьому; невмотивованість рішень про видалення спірної інформації, що порушує європейські стандарти у галузі свободи слова

Як зазначалось в попередніх звітах про результати моніторингу цифрових прав, в Україні активно розвивається судова практика, відповідно до якої суди зобов'язують не лише спростовувати ту чи іншу інформацію, визнану недостовірною, але й видаляти спірні відомості. При цьому, такі судові рішення, як правило, належним чином не мотивуються. Детальніше зазначену проблему описано в аналітичному звіті “Судова практика у справах про поширення інформації в інтернеті: тенденції та проблеми правозастосовної практики”⁸.

В квітні 2021 року під час моніторингу виявлено **1 (одне) рішення про спростування і видалення спірних відомостей**, а саме: рішення Приморського районного суду м. Одеси від 26.03.2021 (оприлюднене в Єдиному державному реєстрі судових рішень 26.04.2021)⁹.

Зазначеним рішенням окрім того зобов'язано спростувати як факти, так і оціночні судження, незважаючи на те, що останні не підлягають спростуванню.

Продовжують звертати на себе увагу судові рішення, в яких зміст спірної інформації прихований позначками “ІНФОРМАЦІЯ №_”. До таких відносяться, зокрема, рішення Томашпільського районного суду Вінницької області від 05.04.2021 у справі № 146/536/20¹⁰, рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 19.04.2021 у справі № 755/14189/20¹¹, рішення Миколаївського районного суду Одеської області від 19.04.2021 у справі № 508/1054/20¹², рішення Печерського районного суду м. Києва від 22.02.2021 (оприлюднене в ЄДРСР 26.04.2021) у справі

⁵ <https://www.facebook.com/dub.olena/posts/10217595238145937>

⁶ <https://imi.org.ua/news/zhurnalist-oleksij-matsuka-povidomyv-pro-pogrozy-i38688>

⁷ <https://imi.org.ua/news/redaktortsi-proyektu-istoriya-dlya-doroslyh-namagalysya-zlamaty-facebook-akaunt-i38770>

⁸ <https://bit.ly/3eHXQks> стор 21-32

⁹ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95992557>

¹⁰ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96225806>

¹¹ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96355160>

¹² <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96621399>

№757/17034/19-ц¹³, рішення Печерського районного суду м. Києва від 01.04.2021 у справі №757/45363/18-ц¹⁴.

Приховування змісту спірної інформації не дає можливості оцінити законність та обґрунтованість судових рішень. Неповне викладення обставин справи не дозволяє зрозуміти суть правопорушення, встановленого судом, а також мотиви суду при ухваленні рішення. Відтак, публікація неповних текстів судових рішень із приховуванням значної частини інформації, важливої для громадського контролю, має ознаки порушення принципу гласності та публічності судових процесів та, зокрема, публічності судових рішень, а також права громадян на інформацію про діяльність судової влади.

3) Неналежне розмежування фактів та оціночних суджень, спростування достовірної інформації, неврахування меж допустимої критики стосовно політичних висловлювань під час виборів, застосування способу правового захисту, не передбаченого законом

а) постановою Київського апеляційного суду від 26.03.2021 (оприлюдненою в ЄДРСР 15.04.2021) залишено без змін рішення Голосіївського районного суду міста Києва від 10.09.2020 року та додаткове рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 11.09.2021, якими частково задоволено позовні вимоги про захист честі, гідності і ділової репутації, зобов'язання спростувати недостовірну інформацію, стягнення моральної шкоди¹⁵. В цій справі суд застосував надзвичайно “жорсткі” вимоги до оцінки наявної мінімальної фактичної основи для спірних висловлювань та відповідної доказової бази, дійшовши висновку про те, що критика можливих правопорушень топ-посадовців, які мають ознаки складу злочину, може здійснюватися публічно лише у разі наявності обвинувального вироку суду, що фактично зводить нанівець функцію ЗМІ, як “wartового демократії”. Крім того суд надто вузько розтлумачив спірні висловлювання, висуваючи надмірні вимоги до доказів на їх підтвердження. Зокрема, висловлювання “родина позивача” було безпідставно звужено лише до його цивільної дружини та їх спільної дитини, незважаючи на те, що із спірних повідомлень чітко вбачалось, що автори говорили про родичів позивача в широкому сенсі цього слова. Фактично судом не враховано ні суспільний інтерес до піднятих у спірних матеріалах проблем, ні публічний статус позивача, що не відповідає європейським стандартам в галузі свободи слова.

б) заочним рішенням Києво-Святошинського районного суду Київської області від 22.02.2021 (оприлюдненому в ЄДРСР 08.04.2021) визнано недостовірним та зобов'язано спростувати висновок, зроблений одним політичним конкурентом щодо іншого під час виборів та зобов'язано відповідача цей висновок спростувати та принести позивачеві вибачення¹⁶.

4) Невідповідність змісту тексту спростування суті зазначеного способу правового захисту

Заочним рішенням Луцького міськрайонного суду Волинської області від 29.03.2021¹⁷ (оприлюдненому в ЄДРСР 14.04.2021) задоволено позов у справі про захист честі, гідності, ділової репутації, визнання інформації недостовірною та її спростування. Відповідача зобов'язано оприлюднити текст спростування, в якому повідомляється не лише про те, що спірні відомості визнано недостовірними, але й зазначається про існування фактів, які не підлягали встановленню в межах цього судового спору, як то: “Повідомляємо про те, що ОСОБА_1 коштів, перерахованих на рахунки Благодійного фонду «Серце в долонях», не привласнював, придбання безтоварних господарських операцій не відображав, закупівлю за завищеними цінами медикаментів чи товарно-матеріальних цінностей не здійснював, протекцію незаконній діяльності не забезпечував”.

¹³ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96478361>

¹⁴ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96585874>

¹⁵ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96236852>

¹⁶ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96095795>

¹⁷ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96202848>

5) Інтернет та поширення чуток

Постановою Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 19.04.2021 у справі № 344/4424/21¹⁸ особу визнано винною у вчиненні правопорушення, передбаченого статтею 173-1 КУпАП (поширювання неправдивих чуток, що можуть викликати паніку серед населення або порушення громадського порядку¹⁹) і оштрафовано на 255 гривень. Негативним є те, що зазначене рішення суду не містить тексту повідомлення, яке визнано “неправдивими чутками”, не враховує той факт, що особа, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, не є автором спірної публікації, а є лише її поширювачем, який не вважав спірні відомості недостовірними. Крім того, постанова не містить обґрунтування висновку суду про те, що це повідомлення дійсно спроможне посіяти паніку серед населення чи порушити громадський порядок.

6) Поширення неправдивої та маніпулятивної інформації

- а) російські ЗМІ активно поширювали неправдиву інформацію про те, що в Олександрівці на околиці Донецька внаслідок дій Збройних сил України загинула дитина²⁰;
- б) у соцмережах поширюють неправдиву інформацію про те, що над Києвом розпилюють отруту²¹;
- в) Міністерство національної оборони Румунії спростувало дезінформацію про те, що з румунської території нібито переправляють зброю та війська до кордонів України з аеродрому в Отопені біля Бухареста, що поширювалась в соціальних мережах²²;
- г) у соціальних мережах поширюють недостовірну інформацію про те, що експрес-тести на коронавірус шкідливі для здоров'я²³;
- г) у мережі інтернет поширювалась неправдива інформація про те, що святкування Великодня та травневих свят начебто офіційно скасували у зв'язку зі зростанням кількості інфікованих COVID-19²⁴;
- д) у мережі інтернет поширюють відео, на якому розповідають про те, що в'їзд громадян України в Європейський Союз можливий лише за наявності вакцинного паспорта. Повідомляється, що вакцинний паспорт потрібен для будь-якого в'їзду – як у туристичних цілях, так і робочих, а видається він лише тим, хто зробив щеплення від COVID-19. Втім, це не відповідає дійсності²⁵;
- е) у соціальних мережах користувачі “розганяють” недостовірні повідомлення про те, що у Києві скасували набір першокласників на 2021-2022 навчальний рік. Однак це неправда²⁶;
- е) Генеральний штаб Збройних Сил України заявив, що у соцмережах розпочалася кампанія з розповсюдження неправдивої інформації щодо зміни строків проходження строкової військової служби²⁷;
- ж) невідомі зламали офіційні сайти кількох райдержадміністрацій і територіальних громад Київщини та розмістили на них неправдиву інформацію - нібито розпорядження голови ОДА, у

¹⁸ <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96347360>

¹⁹ Як видно із тексту постанови, публікація є репостом статті про небезпеку використання вакцини від коронавірусної інфекції COVID-19

²⁰ https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=2564767997162438&id=100008877886960

²¹ <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/27016/2021-04-07-truyat-yak-targaniv-u-sotsmerezkhakh-poshyryuyut-feyk-pro-te-shcho-nad-kyevom-rozpylyuyut-otrutu/>

²² <https://www.eurointegration.com.ua/news/2021/04/13/7122057/>

²³ <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/27067/2021-04-13-u-sotsmerezkhakh-poshyryuyut-feyk-pro-te-shcho-ekspres-testy-na-koronavirus-shkidlyvi-dlya-zdorovya/>

²⁴ <https://voxukraine.org/fejk-svyatkuvannya-velikodnya-ta-travnevih-svyat-ofitsijno-skasovali/>

²⁵ <https://voxukraine.org/fejk-v-yizd-ukrayintiv-v-yes-mozhlyviv-lishe-za-nayavnosti-shheplennya-vid-covid-19/>

²⁶ <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/27141/2021-04-23-u-merezhi-poshyryuyut-feyk-pro-te-shcho-u-kyievi-skasovali-nabir-pershoklasnykiv-na-nastupnyy-navchalnyy-rik/> та

<https://www.facebook.com/valentyn.mondryivskyi/posts/3994518040591359>

²⁷ <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/posts/1903802313122350>

якому вказано, що всім закладам загальної середньої освіти належить надати до Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації списки учнів чоловічої статі 15 років і старше до 30 квітня 2021 року та забезпечити, щоб учні пройшли медкомісію до 6 травня²⁸.

з) в мережі інтернет поширювалась недостовірна інформація про те, що у Карпати ввозять військову техніку²⁹;

и) у мережі поширюють дописи з заявами екс-співробітника Pfizer Майкла Їдона (Michael Yeadon) про те, що вакцин від COVID-19 потрібно уникати будь-якою ціною. Нібито одразу після першої дози вакини через два тижні помирає 0,8% щеплених, а середня протяжність життя тих, хто вижили, становитиме два роки³⁰.

7) Блокування доступу до інформації, оприлюдненої на платформах спільного доступу та унеможливлення оприлюднення повідомлень

а) Facebook заблокував публікацію журналіста, експолоненого “ДНР” Станіслава Асєєва, де оприлюднено фотографії та паспортні дані ключових воєнних злочинців секретної в’язниці “Ізоляції”, нібито за порушення норм спільноти³¹;

б) Державне агентство України з питань кіно повідомило про блокування YouTube-каналу відомства³²;

в) блокування акаунту [Andrii Ianitskyi](#), яке, на думку журналіста, пов’язане із спробою зламати його акаунт³³;

г) член Громадської ради при Національній раді з питань телебачення і радіомовлення Олександр Глущенко повідомив, що його на 30 днів забанили у Facebook начебто через критику забудови в Святошинському районі Києва. Його сторінка залишилась доступною для перегляду, проте О. Глущенко не має можливості щось публікувати³⁴;

г) Facebook на 30 днів заблокувала сторінку блогера та речника спільноти InformNapalm Михайла Макарука³⁵.

Таким чином, у квітні 2021 року зафіксовано 24 (двадцять чотири) порушення цифрових прав індивідуального характеру, які стосуються права на свободу вираження поглядів у цифровому середовищі.

2. Приватне життя та захист даних

Незаконне збирання та/або поширення персональних даних

Російський фішинговий сайт під виглядом українського сервісу державних послуг «Дія» виманює від українців дані їхніх банківських карток³⁶.

Отже, у квітні 2021 року зафіксовано 1 (одне) порушення цифрових прав індивідуального характеру, яке стосуються права на приватне життя та захист даних.

²⁸ <https://t.me/kyivoda/745>

²⁹ <https://voxukraine.org/uk/fej-k-u-karpatah-perevozyat-amerikansku-vijskovu-tehniku/>

³⁰ <https://voxukraine.org/nepravda-0-8-vaktsynovanyh-pershoyu-dozoyu-vid-covid-19-pomyrayut-cherez-dva-tyzhni/>

³¹ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=293470782190000&id=100045812423185

³² <https://usfa.gov.ua/press-center/uvaga-vazhlyva-informaciya-pro-robotu-yutub-kanalu-derzhkino-i11250>

³³ <https://www.facebook.com/photo/?fbid=4366038743408640&set=a.101552729857284>

³⁴ <https://detector.media/infospace/article/187154/2021-04-19-facebook-zabanyv-storinku-oleksandra-glushchenka-dopovнено/>

³⁵ <https://www.facebook.com/burkonews/posts/1961305104017353>

³⁶ <https://www.facebook.com/UACERT/posts/4054161164605259>

Таким чином, загалом у квітні 2021 року зафіксовано 25 (двадцять п'ять) порушень цифрових прав індивідуального характеру, з яких 24 (двадцять чотири) порушення права на свободу вираження поглядів у цифровому середовищі та 1 (одне) порушення права на приватне життя та захист даних.

III. ПОТЕНЦІЙНІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ СВОБОДИ СЛОВА ТА ПРАВА НА ПРИВАТНІСТЬ В ІНТЕРНЕТІ В УКРАЇНІ

1) Звинувачення у незаконному зборі персональних даних, витік персональних даних та загроза витоку

а) на хакерському форумі безкоштовно опублікували телефонні номери та інші персональні дані 533 мільйонів користувачів Facebook із 106 країн³⁷;

б) хакери виклали в інтернеті особисті дані 1,3 мільйона користувачів соцмережі Clubhouse. Про це повідомляє Укрінформ із посиланням на [Cybernews](#)³⁸. Серед викладених особистих даних користувачів зазначаються їх імена та прізвища, посилання на фотографії, а також інформація про акаунти користувачів в інших соціальних мережах (Instagram, Twitter). Крім цього, у мережу злили інформацію про реєстрацію, підписки та запрошення до Clubhouse;

в) особисті дані 500 млн користувачів LinkedIn виставлено на продаж на хакерському форумі³⁹;

г) виявлено нову проблему у забезпеченні конфіденційності даних користувачів Facebook. Один з дослідників виявив, що використання інструменту Facebook Email Search 1.0 дозволяє пов'язувати акаунти Facebook з 5 мільйонами адрес електронної пошти на день⁴⁰;

г) на TikTok подала позов дитяча експертка Великої Британії Енн Лонгфілд. Вона заявляє, що TikTok бере особисті дані дітей без попередження, тому експертка хоче, аби соцмережі заборонили обробляти інформацію про неповнолітніх⁴¹.

2) Збій в роботі веб-сайтів, мобільних додатків та соціальних мереж

30 квітня 2021 в роботі платформи «Дія» в Україні стався збій. Як повідомили у Мінцифри, проблема виникла через збої в роботі хостинг-провайдера⁴².

3) Інтернет-шахрайство

а) останнім часом в Україні активізувалися інтернет-шахраї, які зламують облікові записи користувачів соціальних мереж, а потім в листуванні копіюють манеру і стиль спілкування таких користувачів з їх близькими та друзями і просять перерахувати їм гроші⁴³;

б) набирає популярності нова схема обману інтернет-користувачів. Шахраї створюють фішингові сайти, які імітують інтернет-магазини, розміщені на торгівельній платформі Prom.ua. Обираючи товар, клієнти оплачують замовлення на умовах передоплати, вводючи дані зі своєї банківської картки і в такий спосіб надають доступ до своїх коштів шахраям⁴⁴;

³⁷ <https://www.pravda.com.ua/news/2021/04/4/7288929/>

³⁸ <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3225452-hakeri-zlili-u-merezu-dani-bils-ak-miljona-koristuvaciv-clubhouse.html>

³⁹ <https://internetua.com/licsnye-dannye-500-mln-polzovatelei-linkedln-vystavleny-na-prodaju-na-hakerskom-forume>

⁴⁰ <https://internetua.com/v-facebook-obnarujena-novaya-masshtabnaya-utecska>

⁴¹ <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/27127/2021-04-21-tiktok-zvynuvachuyut-u-nezakonnomu-zbori-osobystykh-danykh-nepovnolitnikh-korystuvachiv/>

⁴² <https://www.facebook.com/mintsyfra/posts/4005324749520764>

⁴³ <https://internetua.com/ukraincev-predupredili-o-scheme-moshennikov-s-druzyami-v-messendjerah->

⁴⁴ <https://internetua.com/kibermoshenniki-obkradyvauat-ukraincev-pri-pomosxi-poddelnyh-magazinov-na-prom-ua>

в) інтернет-шахраї обдурюють потерпілих шляхом розміщення в мережі «Фейсбук» оголошень про продаж мобільної техніки⁴⁵.

4) Поширення шкідливого контенту та програмного забезпечення

а) зловмисники розсилають листи від імені “Нової пошти” в яких зазначають посилання, перейшовши за яким начебто можна дізнатись подробиці відправлення і номер відстеження. Проте, після натискання на це гіперпосилання відбувається скачування архіву з вірусом Agent Tesla, який викрадає дані вводу з клавіатури, може робити скріншоти екрану та збирати облікові дані, які використовують в Google Chrome, Mozilla Firefox, Microsoft Outlook, IceDragon, FileZilla⁴⁶;

б) у магазині додатків Google Play дослідники з безпеки Сан Ріол Рю і Чанунг Пак виявили додатки, які обдурюють користувачів та крадуть їхні гроші шляхом викрадення SMS-повідомлень з даними користувачів. Про це пише Liga Tech з посиланням на McAfee⁴⁷.

5) Атаки на сайти, платформи спільного доступу до інформації та мережеві пристрої, розсилка фішингових листів

а) користувачі соціальної мережі Facebook отримували фальшиві повідомлення в яких їм пропонували встановити нову версію Facebook Messenger, однак при переході за лінком, вони потрапляли на фішинговий сайт, який зовнішньо імітує сторінку месенджера⁴⁸;

б) користувачів Facebook Messenger попередили про підготовку масштабної хакерської атаки. Суть її зводиться до того, що шахраї пропонують користувачам начебто Facebook Messenger з новими функціями, наприклад, неіснуючу Gold-версію. Це робиться з метою отримання доступу до акаунтів користувачів⁴⁹;

в) кіберполіція України повідомила про світову атаку на пристрої QNAP. Кіберзлочинці використовують програму-вимагача, яка задіює архіватор 7-Zip для «шифрування» файлів з метою вимагання грошей. Потрапляючи в систему, шкідливе програмне забезпечення створює захищені паролем архіви 7-Zip розміром – 20 МБ, у які «запаковує» файли, що містяться на пристрої. Потерпілі при відкритті текстового файлу, створеного криптолокером «Qlocker», виявляють посилання на ресурс, розміщений у мережі TOR. Далі пропонується ввести персональний ID, який присвоюється пристрою вірусом-вимагачем, та у подальшому отримати електронний гаманець у криптовалюті. Для дешифрування жертві потрібно ввести пароль, що відомий лише оператору «Qlocker». За відновлення доступу зловмисники вимагають у постраждалих гроші⁵⁰.

Таким чином, у квітні 2021 року зафіксовано 14 (чотирнадцять) фактів потенційних порушень цифрових прав, виявлених під час моніторингу.

Підсумовуючи викладене необхідно зазначити, що моніторинг порушень цифрових прав в Україні у квітні 2021 року дозволив виявити:

- **1 (один) факт порушення цифрових прав загального характеру** у вигляді обмеження доступу до Інтернету;
- **25 (двадцять п'ять) фактів порушення цифрових прав індивідуального характеру, з яких:**

⁴⁵ <https://internetua.com/internet-shahrai-obduriv-csolovika-na-40-tisyacs-griven>

⁴⁶ <https://internetua.com/moshenniki-rassylauat-pisma-ot-imeni-novoi-pocsty-v-dokumente-fail-s-virusom>

⁴⁷ <https://ms.detector.media/internet/post/27123/2021-04-21-shakhrayski-dodatky-u-google-play-yak-kradut-groshi-korystuvachiv/>

⁴⁸ <https://ms.detector.media/kiberbezpeka/post/27119/2021-04-20-u-facebook-vyyavyly-ponad-5-tysyach-falshyvykh-povidomlen-v-yakikh-korystuvacham-proponuyut-vstanovyty-novu-versiyu-messenger/>

⁴⁹ <https://internetua.com/polzovatelei-facebook-predupredili-o-hakerskoi-atake>

⁵⁰ <http://npu.gov.ua/news/kiberzlochyni/kiberpolicziya-poperedzhaje-pro-masshtabnu-svitovu-kiberataku-na-pristroyi-QNAP/>

- **24 (двадцять чотири)** випадки порушення права на свободу вираження поглядів у цифровому середовищі;
- **1 (один)** факт порушення права на приватне життя та захист даних у цифровому середовищі.

Виявлено також **14 (чотирнадцять)** фактів потенційних порушень цифрових прав в Україні.

Моніторинг здійснюється в рамках проекту, який реалізується у партнерстві з офісом Freedom House в Україні.